

## 66. Kara Ambulansı Operasyonları Yönetimi

### Tanımlar

**Acil Yardım Ambulansı:** Her türlü acil durumda, olay yerinde ve ambulans içerisinde hasta ve yaralılara gerekli acil tıbbi müdahaleyi yapabilecek ekibe, teknik ve tıbbi donanıma sahip kara aracıdır.

**Acil Sağlık Hizmetleri İstasyonları:** acil sağlık hizmeti sunmak ve tıbbi müdahalede bulunmak amacıyla, acil sağlık hizmetleri konusunda eğitim görmüş sağlık ekibi ile tıbbi donanımlı ambulanslar bulunur.

**Komuta Kontrol Merkezi (KKM):** İl Ambulans Servisi Başhekimliği 'ne bağlı olarak çalışan acil sağlık çağrılarını değerlendirmek, çağrılara göre verilmesi gereken hizmeti belirleyerek yeterli sayıda ekibi olay yerine yönlendirmek, hizmet ile ilgili her türlü veriyi kayıt altına almak, saklamak ve değerlendirmek, gibi görevleri olan merkezdir.

### Amaç

Olay yerinde hasta/yaralıya uygun tıbbi müdahale yapıldıktan sonra hasta/yaralı kişinin tıbbi durumunun iyileşmesini sağlamaktır.

### Uygulama Basamakları

- ✓ Nöbet teslimi için acil sağlık hizmetleri istasyonuna gidildikten ambulans başında nöbet teslim alınır.
- ✓ Ambulans günlük bakım formu ile birlikte ambulans kontrol edilir.
- ✓ Ambulans içinde eksik bir malzeme varsa tamamlanır, ambulans içindeki herhangi bir ekipmanda arıza olması durumunda ilgili kişiye bilgi verilir ve tutanak tutulur.
- ✓ Acil Sağlık Otomasyon Sistemi (ASOS) üzerinden günlük bakım formları doldurulur. Arızalı ekipman varlığı durumunda bu durum formlara not edilir.
- ✓ 112 Komuta Kontrol Merkezi'ne (KKM) çağrı geldikten sonra arayan kişiden acil durumla ilgili, gerekli bilgiler (adres, buluşma noktası, hasta/yaralının durumu, sayısı vb) alınır.
- ✓ Telsiz ile anons geçilerek ekibe olay ilgili gerekli bilgi verilir ve olay için çıkış yapılması istenir.
- ✓ Kara ambulans personeli 90 saniye içerisinde ambulansı hareket ettirecek şekilde hazır olmak zorundadır.
- ✓ Olayın durumu ile ilgili kolluk kuvvetleri ihtiyacı olursa ambulans ekibi tarafından 112 KKM'ye bilgi verilir.
- ✓ Olay yerine ulaşıldıktan sonra hasta veya yaralıya gerekli tıbbi müdahale (Temel/İleri Yaşam Desteği) yapılır. Hastanın durumuna göre 112 KKM'ye bilgi verip nakledilecek hastane ile ilgili yönlendirme alınır.
- ✓ Hastanın durumu stabilize edildiikten sonra olay yerinden ayrılış yapılır ve hastaneye nakledilir.
- ✓ İstasyona gelindikten sonra ASOS üzerinden hasta bilgileri kayıt edilir.
- ✓ Hastaya müdahale için kullanılan tıbbi malzemeler depodan temin edilir.

### Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- ✓ Olay yeri güvenliği, personelin güvenliği ve hasta güvenliğine önem verilmelidir.
- ✓ Hasta/yaralının olay yerinden ambulansa taşınırken hastayı düşürmemek için gerekli özen gösterilmelidir.
- ✓ Kişisel koruyucu ekipmanların (eldiven, gözlük, maske, önlük vb.) tam olmasına dikkat edilmelidir.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ İntravenöz yol açıldıktan sonra kullanılan branül iğnelerinin kimseye zarar vermeyecek şekilde imha edilmesine dikkat edilmelidir.</li> <li>✓ Ambulans kabinin ve kullanılan malzemelerin dezenfeksiyonu yapılmalıdır.</li> <li>✓ Hasta kayıt formu eksiksiz doldurulmalıdır.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                        |
| <b>Kullanılan Araç ve Gereçler</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Ambulans günlük bakım formu,</li> <li>✓ Acil Sağlık Otomasyon Sistemi formları,</li> <li>✓ Ambulansda bulunan tıbbi cihaz, araç ve gereçler (ana sedye, kombinasyon sedye, vakum sedye, faraş sedye, sırt tahtası, traksiyon atel seti, asgari 6 değişik parçalı şişme atel veya vakum atel seti, boyunluk seti, ked kurtarma yeleği, sabit oksijen tüpü ve prizi, portatif oksijen tüpü, mekanik ventilatör cihazı, sabit vakum aspiratörü, portatif aspiratör, sabit ve portatif tansiyon aleti, pulse oksimetre, termometre, diagnostik set, serum askısı, enjektör pompası, defibrilatör, canlandırma ünitesi, ısı izolasyonlu kap, oksijen maskesi, nazal kateterler, aspirasyon kateterleri, muhtelif boyda idrar sondası, torbası ve enjektör, acil doğum seti, kan şekeri ölçüm cihazı, kapnometri, yanık seti, temel tıbbi malzeme çantası, serum seti ve kelebek set ile intraketler, personel görev kıyafeti ve cenaze torbası),</li> <li>✓ Hasta kayıt formu.</li> </ul> |                                                                                                        |
| <b>İşin Riskleri</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                        |
| <b>Olay Yerinde Oluşabilecek Riskler</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>Çalışanda Oluşabilecek Riskler</b>                                                                  |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Hasta/yaralı veya yakını tarafından darp,</li> <li>✓ İğne batması sonucu veya solunum yoluyla bulaşıcı hastalıkların yayılması,</li> <li>✓ Ambulansın kaza yapması veya olay yerinde ambulansa başka bir aracın çarpması.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Enfeksiyon bulaşma riski,</li> <li>✓ Şiddet görme,</li> </ul> |